

Vesnická památková zóna Staré Bohnice

Je druhá polovina měsíce září a my máme za sebou dramatické a bohužel i kritické dny. Nekonečný a vydatný déšť proměnil potoky a řeky v běsnící a ničící živel. Města, obce a i ty nejmenší vesničky v laguny zkázy a zmaru. Odesla to Morava ale i Praha byla v ohrožení to se naštěstí nepotvrdilo. Přesto je potřeba ledaco přesunout na pozdější dobu anebo pozměnit. Stejně tak i závěr naší čtvrté vycházky. Plánovaný sestup lesním svahem k Vltavě do Zámků a přívozem na druhou stranu řeky do Sedlce musíme odložit a počkat až se řeka uklidní. Pozměnit trasu vycházky nebyl zas až tak velký problém.

Vesnická památková zóna Staré Bohnice nás přivítala krásným vlastně ještě letním počasím. Využili jsme toho, že autobus stává na jejím východním okraji **U Drahaně** a to hned před zámečkem který je tady vlastně historicky nejstarší světskou stavbou. **Je to „hospic Štrasburk“.**

Dvůr tady dnes slouží jako parkoviště, nikdo nás nevyhání tak se můžeme rozhlédnout

Kdysi, tedy na začátku 11. století to byla zemanská tvrz, postupem času se z ní stal u staré cesty, zájezdní hostinec. Ten byl na začátku 19. století přestavěn do současné podoby a začal používat název U města Štrasburku. Přichází další století a sním i velká změna. Budova je přeměněna na psychiatrickou léčebnu a ani to ještě není konec její zajímavé historie. Přichází rok 1998 a z psychiatrické léčebny se stává „Hospic Štrasburk. Dnes jej provozuje obecně prospěšná společnost Hospic Štrasburk v duchu tradice pomoci nevyléčitelně nemocným, která má svou staletými udržovanou hodnotu pod patronací svatého Lazara.

Ve svahu nad hospicem je kromě běžného vesnického bydlení, většinou již modernizovaného, hned několik zajímavých objektů. Třeba bohnický zámek to je drobná barokní stavba z 18. století. Po delším chátrání je to, co z něj zbylo v docela pěkném stavu. Zachovala se však pouze levá část s bránou a patrová střední budova s věžičkou. Zámek je součástí psychiatrické léčebny.

S bohnickým zámek tvoří jeden komplet kostel **sv. Petra a Pavla**. Ten původně jako románský byl založen již v roce 1158. Během třicetiletých válek byl poškozen a vypleněn. Obnovy tentokrát již v barokním slohu se dočkal v 17. století kdy byl také znovu vysvěcen. Vyzdoben je sochami od sochaře Františka Kotrby a jeho ženy akademické malíčky Vilmy Vrbové Kotrbové (moderně pojatá Křížová cesta).

Sv. Petr a Pavel po poslední rekonstrukci na počátku 21. století stále ještě oklopen malebným hřbitůvkem a sřežen vzácnou velmi starou a chráněnou lípou.

Ke každému kostelu patří fara, ta zdejší má původ ve 14. století ale obnovený farní život spolu s výstavbou nové barokní fary přichází až téměř v polovině 18. století.

S farou sousedí **Kolpingův dům**. Takzvaná „Kolpingova rodina je nezisková organizace, která poskytuje sociální služby chudším rodinám s dětmi, azylový dům a krizovou pomoc. Adolf Kolping byl německý katolický kněz a sociální reformátor, který mladým lidem zajišťoval vzdělání a pomoc v nouzi. Tomáš Bolárt byl řídící učitel na této prý velmi kvalitní škole v letech 1841 – 1885.

Usedlost Vraných. Letopočet ve štítu rok 1777 je rokem barokní přestavby. Usedlost je pravděpodobně mnohem starší, podle číslování tady stála již v době založení vsi ve 12. století. Statek je v majetku Hlavního města Prahy. V pronájmu jej má občanský spolek „Bohnice žijí“.

Statek jsme obešli a překvapivě i boční a zadní části jsou stejně pěkně upravené. Cesta nás vede k novému bohnickému hřbitovu. Ten byl založen na přelomu 19. a 20. století když přestal stačit hřbitůvek u kostela sv. Petra a Pavla. Čestná místa tu mají statkář a také bývalý bohnický starosta **Karel Vraný**, ten věnoval 64 hektarů pozemků Českému státu pro výstavbu areálu Bohnické léčebny a trojský velkostatkář **Alois Svoboda**. Ten věnoval Českému státu Trojský zámek a k 70 narozeninám TGM věnoval Českému státu pozemky (82 ha) pro zřízení Zoologické a Botanické zahrady.

Opustili jsme nový bohnický hřbitov a míříme do přírody. Cestou ještě dvě zajímavosti. **Skautská klubovna**, hodil by se slogan „život tropí hlouposti a my je fotografujeme“. Skauti, to byl baťoh a pěší výlety, dnes? je tu přece motorizace.

Neobyčejná škola. Církevní základní a mateřská škola Don Bosko **logopedická** pro 150 žáků. Zřizovatel Pražské arcibiskupství. Kdo byl Don Bosko? Kněz žijící v italském Turíně v 19. století. Světec, pedagog. V krásné budově jsou i další školy. Bohnická ZŠ, Evropská akademie vzdělávání, střední odborná škola. Opravdu, neobyčejná škola!!

V druhé části vycházky jdeme do přírody. Vltavský svah na bohnické straně pokrývá **Přírodní park Drahaň – Troja**. Naše vycházka po jeho okraji míří z Bohnic do Troje, svah nabízí neskutečné vyhlídky. **Hana** naše putování zdokumentovala dokonale.

Z vyhlídky u Sedlce pokračujeme přilehlým lesním úsekem a asi po jednom kilometru jsme na místě kde se psala historie již hodně dávno. Je to **Hradiště na Farkách – kulturní památka**. Plochá vyvýšenina s výhledem na řeku. První osídlení tu bylo již v době kamenné. Největší rozkvět byl ve starší době železné, tehdy vznikaly obytné stavby a výrobní objekty. Osídlení tu končí v době Keltů asi pět století před Kristem.

Opustili jsme Bohnice a jsme v Troji. Tady na náhorní rovině nad Vltavou je rozsáhlé panelové sídliště. I tady lze vidět ledaco zajímavého. Je to vlastně docela pěkné bydlení v parcích na okraji přírody. Zahlédli jsme obří domov seniorů „Jasmín“ a asi nejdelší bytový panelák u nás o délce 300 metrů, 29 vchodů, pater že se vám zatočí hlava. Jak se asi domlouvá takové společenství vlastníků?

Jsme na cestě k lesní louce mezi sídlištěm a Vltavou. Tady je k vidění naprostý unikát. Vedle „Bambusária“ a komunitní zahrady je snad největší „Kniho budka na světě“.

Naše cesta od kniho budky míří k lesní louce Na Farkách. Klidné téměř meditační místo oživilo v r. 2008 menhiry „Tři bohyně“ s vytesanými kosmogramy.

Menhiry Tři bohyně vztýčili geomanti Slovinc Marko Pogačnik autor slovinského státního znaku a vlajky a Slovák Ján Tajboš autor knihy o geomantii a kosmogramech. Říkájí že menhiry nějaký symbol sami o sobě nepředstavují ale do zdejší přírody jednoduše patří. Prostřednictvím kamenů s kosmogramy prý předáváme informace přírodě. Tři bohyně bylo naše předposlední zastavení.

Jsme na cestě lesem k tomu poslednímu a to je zemědělská usedlost z doby 17. – 18. století **Pazderka**. Zpracovávala se tu tehdy důležitá plodina len. Lidem, kteří jej zpracovávali se říkalo **pazderáci**. V polovině 19. století byla Pazderka přestavěna v barokním stylu.

Podívat se na Pazderku z nějakého vhodného a rozumného místa byla ovšem naivní představa. Kdysi stála Pazderka v holé krajině uprostřed pastvin a polí. Dnes je doslova přilepena na rušnou komunikaci a tak není divu, že je obehnána vysokou zdí.

Další ránu dostává Pazderka v zadní části, doslova se na ni natlačilo trojské panelové sídliště. Snad jako útěchu mají zvědaví turisté možnost odjet do centra města ze zastávky autobusů Na Pazderce a to byl i náš případ.

Za pěkného ještě letního počasí v Bohnicích, Troji a Přírodním parku Drahaň – Troja 19. září 2024.

**Vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi
kronika Mirek, fotky obětavě pořídila Hana Mašková.**

